

ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการบูรณาการ การส่งเสริมสุขภาพสำหรับเด็กที่มีน้ำหนักเกินเกณฑ์: กรณีศึกษา โรงเรียนจรรุศรบำรุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ปทุมธานี เขต 1 ซึ่งเป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง โดยได้ประยุกต์แนวคิดทฤษฎีทางด้านพฤติกรรมตาม PRECEDE Model เพื่อศึกษารูปแบบการบูรณาการส่งเสริมสุขภาพสำหรับเด็กที่มีน้ำหนักเกินเกณฑ์ โรงเรียนจรรุศรบำรุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ปทุมธานี เขต 1 โดยมีกลุ่มตัวอย่างที่เลือกจากนักเรียนที่มีน้ำหนักเกินเกณฑ์ตามแบบของกระทรวงสาธารณสุข ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง 6 จำนวนทั้งหมด 42 คน จัดรูปแบบการบูรณาการ การส่งเสริมสุขภาพสำหรับเด็กที่มีน้ำหนักเกินเกณฑ์และมีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มทดลองก่อนและหลังการทดลอง จากกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ได้นำเสนอผลการวิจัยในรูปของตารางประกอบคำอธิบายโดยแบ่งการนำเสนอออกเป็น 7 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลลักษณะของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง โรงเรียนจรรุศรบำรุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ปทุมธานี เขต 1

ส่วนที่ 2 ปัจจัยนำ ด้านความรู้ เจตคติ และค่านิยม ในเรื่องการเลือกรับประทานอาหาร และการออกกำลังกาย ของกลุ่มตัวอย่างก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

ส่วนที่ 3 ปัจจัยเอื้อ ประกอบด้วย ความสะดวกที่นักเรียนจะสามารถซื้ออาหารต่าง ๆ มาบริโภค ความสะดวกในการซื้ออาหารจากแหล่งซื้ออาหารต่าง ๆ ความสะดวกที่นักเรียนจะสามารถหาอาหารมาบริโภคเอง การได้รับความสะดวกและสิ่งอำนวยความสะดวกของการออกกำลังกายของกลุ่มตัวอย่างก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

ส่วนที่ 4 ปัจจัยเสริม ประกอบด้วย การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการบริโภคอาหารและ ออกกำลังกายจากสื่อต่าง ๆ การได้รับการสนับสนุนเกี่ยวกับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ ในด้านการบริโภคอาหารและออกกำลังกายจากบุคคลต่าง ๆ และการได้รับนโยบายส่งเสริม ในด้านการบริโภคอาหารและการออกกำลังกาย ของกลุ่มตัวอย่างก่อนการทดลองและหลัง การทดลอง

ส่วนที่ 5 ผลการดำเนินงานตามรูปแบบการบูรณาการของกลุ่มตัวอย่างก่อนการทดลอง และหลังการทดลอง

ส่วนที่ 6 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ ปัจจัยเสริม และผลลัพธ์การดำเนินงานตามรูปแบบการบูรณาการของกลุ่มตัวอย่าง ก่อนการทดลองและ หลังการทดลอง

ส่วนที่ 7 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ ปัจจัยเสริม กับผลลัพธ์ การดำเนินงานตามรูปแบบการบูรณาการของกลุ่มตัวอย่างหลังการทดลอง

โดยมีสาระสำคัญของผลการวิจัยดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลลักษณะของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง โรงเรียนจารุศรบำรุง

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตัวแปรปัจจัยชีวิตสังคม

ตัวแปรที่ศึกษา	จำนวน (คน) (n = 42)	ร้อยละ (%)
เพศ		
ชาย	28	66.7
หญิง	14	33.3
อายุ (ปี)		
7	9	24.4
8	7	16.7
9	7	16.7
10	5	11.9
11	8	19.0
12	6	14.3
ระดับชั้นเรียน		
ประถมศึกษา 1	9	21.4
ประถมศึกษา 2	7	16.7
ประถมศึกษา 3	7	16.7
ประถมศึกษา 4	5	11.9
ประถมศึกษา 5	8	19.0
ประถมศึกษา 6	6	14.3
จำนวนสมาชิกในครอบครัว		
3 คน	30	71.4
4 คน	10	23.8
5 คน	2	4.8

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ตัวแปรที่ศึกษา	จำนวน (คน) (n = 42)	ร้อยละ (%)
คนอ้วนในครอบครัวของนักเรียน		
บิดา	16	22.5
มารดา	24	33.8
พี่	7	9.9
น้อง	10	14.1
อ้วนทั้งครอบครัว	14	19.7
รูปร่างของตนเองตามความคิดของนักเรียน		
ผอม	3	7.1
พอดี	6	14.3
ท้วม	14	33.3
อ้วน	10	23.8
อ้วนมาก	9	21.4
รายได้ผู้ปกครองโดยเฉลี่ยต่อเดือน		
9,999 บาท ลงมา	12	28.5
10,000 - 14,999 บาท	13	31.0
15,000 บาท ขึ้นไป	17	40.5
จำนวนเงินที่ผู้ปกครองให้ไปโรงเรียน		
15-20 บาท	2	4.8
20 บาท ขึ้นไป	40	95.2
บุคคลที่มีหน้าที่ซื้อหรือประกอบอาหาร ในครัวเรือนของนักเรียน		
บิดาและมารดา	42	100

จากตารางที่ 1 พบว่านักเรียนที่กลุ่มตัวอย่าง มีลักษณะ ดังนี้

นักเรียนส่วนใหญ่เป็นเพศชายร้อยละ 66.7 เพศหญิงร้อยละ 33.3 ส่วนใหญ่มีอายุ 7 ปี ร้อยละ 24.4 รองลงมา คือ อายุ 11 ปี ร้อยละ 19.0 กำลังศึกษาอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มากที่สุด คือ ร้อยละ 21.4 รองลงมา คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ร้อยละ 19.0 มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 3 คน เป็นส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 71.4 รองลงมา มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 4 คน คือ ร้อยละ 23.8

นักเรียนส่วนใหญ่ในครอบครัวมีมารดาอ้วนร้อยละ 33.8 รองลงมาบิดาอ้วนร้อยละ 22.5 รูปร่างของนักเรียนตามความคิดของนักเรียนเองส่วนใหญ่เห็นว่าตนเองมีรูปร่างท้วมร้อยละ 33.3 รองลงมาคิดว่าตนเองอ้วนร้อยละ 23.8 รายได้ผู้ปกครองของนักเรียน โดยเฉลี่ยต่อเดือนส่วนใหญ่ มีรายได้ 15,000 บาทขึ้นไปร้อยละ 40.5 รองลงมา มีรายได้ระหว่าง 10,000 ถึง 14,999 บาท คือ ร้อยละ 31.0 นักเรียนส่วนใหญ่ได้รับเงินไปโรงเรียนวันละ 20 บาทขึ้นไป คือ ร้อยละ 95.2 รองลงมาอยู่ระหว่าง 15 ถึง 20 บาท คือ ร้อยละ 4.8 บุคคลที่มีหน้าที่ซื้ออาหารหรือประกอบอาหาร ในครัวเรือนของนักเรียน คือ บิดา และมารดา ร้อยละ 100.0

ส่วนที่ 2 ปัจจัยนำในด้าน ความรู้ เจตคติ และค่านิยม ในเรื่องการเลือกรับประทานอาหารและการออกกำลังกาย

2.1 ปัจจัยนำในด้านความรู้ ในเรื่องการเลือกรับประทานอาหารและการออกกำลังกาย

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับความรู้ในเรื่องการเลือกบริโภคอาหารและการออกกำลังกาย ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

ระดับความรู้	กลุ่มตัวอย่าง			
	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
สูง	3	7.1	20	47.6
ปานกลาง	12	28.6	18	42.9
ต่ำ	27	64.3	4	9.5
รวม	42	100.0	42	100.0

จากตารางที่ 2 พบว่า ก่อนการทดลอง กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ในเรื่องการเลือกบริโภคอาหารและการออกกำลังกายในระดับสูง น้อยที่สุด ร้อยละ 7.1 และหลังการทดลอง กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ในเรื่องการเลือกบริโภคอาหารและการออกกำลังกายในระดับสูง มากที่สุด ร้อยละ 47.6 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีความรู้ในเรื่องการเลือกบริโภคอาหารและการออกกำลังกาย ดีขึ้นกว่าก่อนการทดลอง

2.2 ปัจจัยนำในด้าน เจตคติในเรื่องการเลือกบริโภคอาหารและการออกกำลังกาย

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับเจตคติในเรื่องการเลือกบริโภคอาหารและการออกกำลังกาย ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

ระดับเจตคติ	กลุ่มตัวอย่าง			
	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
สูง	0	0	30	71.4
ปานกลาง	25	59.5	12	28.6
ต่ำ	17	40.5	0	0
รวม	42	100.0	42	100.0

จากตารางที่ 3 พบว่า ก่อนการทดลอง กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเจตคติในเรื่องการเลือกบริโภคอาหารและการออกกำลังกายในระดับปานกลาง มากที่สุด ร้อยละ 59.5 รองลงมาคือ ระดับต่ำ ร้อยละ 40.5 และหลังการทดลอง กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเจตคติในเรื่องการเลือกบริโภคอาหารและการออกกำลังกายในระดับสูง มากที่สุด ร้อยละ 71.4 รองลงมาอยู่ในระดับปานกลาง คือ ร้อยละ 28.6 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีเจตคติในเรื่องการเลือกบริโภคอาหารและการออกกำลังกาย ดีขึ้นกว่าก่อนการทดลอง

2.3 ปัจจัยนำในด้าน ค่านิยมในเรื่องการเลือกบริโภคอาหารและการออกกำลังกาย

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับค่านิยมในเรื่องการเลือกบริโภคอาหารและการออกกำลังกาย ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

ระดับค่านิยม	กลุ่มตัวอย่าง			
	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
สูง	4	9.5	40	95.2
ปานกลาง	4	9.5	2	4.8
ต่ำ	34	81.0	0	0
รวม	42	100.0	42	100.0

จากตารางที่ 4 พบว่า ก่อนการทดลอง กลุ่มตัวอย่างมีค่านิยมในเรื่องการเลือกบริโภคอาหารและการออกกำลังกาย อยู่ในระดับต่ำมากที่สุด ร้อยละ 81.0 รองลงมาอยู่ในปานกลาง เท่ากับระดับสูง คือ ร้อยละ 9.5 หลังการทดลอง กลุ่มตัวอย่างมีค่านิยมในเรื่องการเลือกบริโภคอาหารและการออกกำลังกายเพิ่มในระดับสูง ร้อยละ 95.2 รองลงมาอยู่ในระดับปานกลาง คือ ร้อยละ 4.8 แสดงว่า หลังการทดลองกลุ่มตัวอย่างมีค่านิยมของการเลือกบริโภคอาหารและการออกกำลังกายดีขึ้นกว่าก่อนการทดลอง

ส่วนที่ 3 ปัจจัยเอื้อ ประกอบด้วย ความสะดวกที่นักเรียนจะสามารถซื้ออาหารต่างๆ มาบริโภค ความสะดวกในการซื้ออาหารจากแหล่งซื้ออาหารต่างๆ ความสะดวกที่นักเรียนจะสามารถหาอาหารมาบริโภคเอง การได้รับความสะดวกและสิ่งอำนวยความสะดวกของการออกกำลังกาย

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับ ปัจจัยเอื้อ ก่อนการทดลอง และหลังการทดลอง

ระดับปัจจัยเอื้อ	กลุ่มตัวอย่าง			
	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
สูง	0	0	26	61.9
ปานกลาง	34	81.0	16	38.1
ต่ำ	8	19.0	0	0
รวม	42	100.0	42	100.0

จากตารางที่ 5 พบว่า ก่อนการทดลอง กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีปัจจัยเอื้อในการบริโภคอาหารและการออกกำลังกายอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 81.0 รองลงมาอยู่ในระดับต่ำ ร้อยละ 19.0 หลังการทดลอง กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีปัจจัยเอื้อดังกล่าวอยู่ในระดับสูง ร้อยละ 61.9 รองลงมา คือ ระดับปานกลาง ร้อยละ 38.1 แสดงว่าหลังการทดลองกลุ่มตัวอย่างมีปัจจัยเอื้อในด้านการบริโภคอาหารและออกกำลังกายดีขึ้นกว่าก่อนการทดลอง

ส่วนที่ 4 ปัจจัยเสริม ประกอบด้วย นักเรียนได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการบริโภคอาหารและการออกกำลังกายจากสื่อต่าง ๆ นักเรียนได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการบริโภคอาหารและการออกกำลังกายจากบุคคลต่าง ๆ นักเรียนได้รับการสนับสนุนเกี่ยวกับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพในด้านการบริโภคอาหารและออกกำลังกายจากบุคคลต่าง ๆ และการได้รับนโยบายส่งเสริมในด้านการบริโภคอาหารและการออกกำลังกาย

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับปัจจัยเสริม ก่อนการทดลอง และหลังการทดลอง

ระดับปัจจัยเสริม	กลุ่มตัวอย่าง			
	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
สูง	0	0	18	42.9
ปานกลาง	0	0	24	57.1
ต่ำ	42	100.0	0	0
รวม	42	100.0	42	100.0

จากตารางที่ 6 พบว่า ก่อนทดลอง กลุ่มตัวอย่างมีปัจจัยเสริมในด้านการบริโภคอาหารและการออกกำลังกายระดับต่ำทั้งหมด ร้อยละ 100 หลังทดลอง กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีปัจจัยเสริมในด้านการบริโภคอาหารและการออกกำลังกายระดับปานกลาง ร้อยละ 57.1 รองลงมา คือ ระดับสูง ร้อยละ 42.9 แสดงว่าหลังการทดลองกลุ่มตัวอย่างมีปัจจัยเสริมในด้านการบริโภคอาหารและการออกกำลังกาย ที่ดีขึ้นก่อนการทดลอง

**ส่วนที่ 5 ผลลัพธ์การดำเนินงานตามรูปแบบการบูรณาการ การส่งเสริมสุขภาพสำหรับ
เด็กที่มีน้ำหนักเกินเกณฑ์ ได้แก่ พฤติกรรมการบริโภคอาหารและพฤติกรรมการออกกำลังกาย**

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับผลลัพธ์การดำเนินงานตาม
รูปแบบการบูรณาการ ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

ระดับผลลัพธ์	กลุ่มตัวอย่าง			
	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
สูง	0	0	26	61.9
ปานกลาง	4	9.5	14	33.3
ต่ำ	38	90.5	2	4.8
รวม	42	100.0	42	100.0

จากตารางที่ 7 พบว่า ก่อนการทดลองกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีผลลัพธ์การดำเนินงานตามรูปแบบการบูรณาการในระดับต่ำ ร้อยละ 90.5 รองลงมา คือ ระดับปานกลาง ร้อยละ 9.5 หลังการทดลองส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างมีผลลัพธ์การดำเนินงานตามรูปแบบการบูรณาการระดับสูง ร้อยละ 61.9 รองลงมา คือ ระดับปานกลาง ร้อยละ 33.3 แสดงว่าหลังการทดลองกลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการบริโภคอาหารและการออกกำลังกายที่ถูกต้องมากขึ้นกว่าก่อนการทดลอง

**ส่วนที่ 6 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย ปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ ปัจจัยเสริมในการ
บริโภคอาหารและออกกำลังกาย และผลลัพธ์การดำเนินงานตามรูปแบบการบูรณาการ
ของกลุ่มตัวอย่างก่อนการทดลองและหลังการทดลอง**

ตารางที่ 8 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของปัจจัยนำในการบริโภคอาหารและออกกำลังกาย
ของกลุ่มตัวอย่าง ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	n	X	S.D.	t-value	df	p-value
ก่อนการทดลอง	42	65.26	5.73			
				21.95	41	.000*
หลังการทดลอง	42	93.52	4.77			

* $P < .05$

จากตารางที่ 8 พบว่า ก่อนการทดลองกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยของปัจจัยนำในการบริโภคอาหารและออกกำลังกายเท่ากับ 65.26 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.73 หลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยของปัจจัยนำในการบริโภคอาหารและออกกำลังกายเท่ากับ 93.52 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 4.77 เมื่อทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย พบว่าหลังการทดลองกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยของปัจจัยนำในการบริโภคอาหารและการออกกำลังกายสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 9 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของปัจจัยเอื้อในการบริโภคอาหารและการออกกำลังกายของกลุ่มตัวอย่าง ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	n	\bar{X}	S.D.	t-value	df	p-value
ก่อนการทดลอง	42	40.67	5.51			
				17.77	41	.000*
หลังการทดลอง	42	58.67	4.77			

* $P < .05$

จากตารางที่ 9 พบว่า ก่อนการทดลอง กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยของปัจจัยเอื้อในการบริโภคอาหารและการออกกำลังกายเท่ากับ 40.67 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 5.51 หลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยดังกล่าวเท่ากับ 58.67 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4.77 เมื่อทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย พบว่า หลังการทดลองกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยของปัจจัยเอื้อในการบริโภคอาหารและการออกกำลังกาย สูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 10 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของปัจจัยเสริมในการบริโภคอาหารและการออกกำลังกายของกลุ่มตัวอย่าง ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	n	\bar{X}	S.D.	t-value	df	p-value
ก่อนการทดลอง	42	22.80	4.33			
				28.51	41	.000*
หลังการทดลอง	42	50.26	4.23			

* $P < .05$

จากตารางที่ 10 พบว่า ก่อนการทดลองกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยของปัจจัยเสริมในการบริโภคอาหารและการออกกำลังกายเท่ากับ 22.80 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.33 หลังการทดลองกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยดังกล่าวเท่ากับ 50.26 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.23 เมื่อทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย พบว่า หลังการทดลองกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยของปัจจัยเสริมในการบริโภคอาหารและการออกกำลังกายสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 11 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของผลลัพธ์การดำเนินงานตามรูปแบบการบูรณาการการส่งเสริมสุขภาพสำหรับเด็กที่มีน้ำหนักเกินเกณฑ์ ของกลุ่มตัวอย่าง ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	n	\bar{X}	S.D.	t-value	df	p-value
ก่อนการทดลอง	42	15.59	4.00			
				13.11	41	.000*
หลังการทดลอง	42	27.71	3.95			

* $P < .05$

จากตารางที่ 11 พบว่า ก่อนการทดลองกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยของผลลัพธ์การดำเนินงานตามรูปแบบการบูรณาการเท่ากับ 15.59 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.00 หลังการทดลองกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยดังกล่าวเท่ากับ 27.71 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.95 เมื่อทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย พบว่า หลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยของผลลัพธ์การดำเนินงานตามรูปแบบการบูรณาการสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ส่วนที่ 7 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ ปัจจัยเสริม กับ ผลลัพธ์การดำเนินงานตามรูปแบบการบูรณาการ

ตารางที่ 12 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ ปัจจัยเสริม กับผลลัพธ์การดำเนินงานตามรูปแบบการบูรณาการ ของกลุ่มตัวอย่างหลังการทดลอง

ผลการดำเนินงานตามรูปแบบการบูรณาการ หลังการทดลอง	ความสัมพันธ์		
	n	r	p-value
ปัจจัยนำ	42	.591	.000*
ปัจจัยเอื้อ	42	.464	.002*
ปัจจัยเสริม	42	.526	.000*

* P < .05

จากตารางที่ 12 พบว่า ปัจจัยนำ ซึ่งได้แก่ ความรู้ เจตคติ และค่านิยม ปัจจัยเอื้อ ซึ่งได้แก่ ความสะดวกที่นักเรียนจะสามารถซื้ออาหารต่าง ๆ มาบริโภค ความสะดวกในการซื้ออาหารจากแหล่งซื้ออาหารต่าง ๆ ความสะดวกที่นักเรียนจะสามารถหาอาหารรับประทานเอง การได้รับความสะดวกและสิ่งอำนวยความสะดวกของการออกกำลังกาย ปัจจัยเสริม ซึ่งได้แก่ การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการบริโภคอาหารและการออกกำลังกายจากสื่อต่าง ๆ การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการบริโภคอาหารและการออกกำลังกายจากบุคคลต่าง ๆ การได้รับการสนับสนุนเกี่ยวกับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพในด้านการบริโภคอาหารและออกกำลังกายจากบุคคลต่าง ๆ และการได้รับนโยบายส่งเสริมในด้านการบริโภคอาหารและการออกกำลังกายมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการดำเนินงานตามรูปแบบการบูรณาการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อวิจารณ์

จากการศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบการบูรณาการการส่งเสริมสุขภาพสำหรับเด็กที่มีน้ำหนักเกินเกณฑ์: กรณีศึกษาโรงเรียนจารุศรบำรุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ปทุมธานี เขต 1 เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง ผู้วิจัยได้ประยุกต์แนวคิดทฤษฎีทางด้านพฤติกรรม PRECEDE Model เป็นหลักโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการบูรณาการ การส่งเสริมสุขภาพสำหรับเด็กที่มีน้ำหนักเกินเกณฑ์ โรงเรียนจารุศรบำรุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ปทุมธานี เขต 1 และมีสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 1 หลังได้รับรูปแบบการบูรณาการ การส่งเสริมสุขภาพสำหรับเด็กที่มีน้ำหนักเกินเกณฑ์ กลุ่มตัวอย่างเกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ ปัจจัยเสริม และผลการดำเนินงานตามรูปแบบการบูรณาการดีกว่าก่อน ได้รับรูปแบบการบูรณาการในเรื่องต่อไปนี้

1.1 ปัจจัยนำ ได้แก่ ด้านความรู้ เจตคติ และค่านิยม ในเรื่องการเลือกรับประทานอาหารและการออกกำลังกาย

1.2 ปัจจัยเอื้อ ได้แก่ ประกอบด้วยความสะดวกที่นักเรียนจะสามารถซื้ออาหารต่าง ๆ มาบริโภค ความสะดวกในการซื้ออาหารจากแหล่งซื้ออาหารต่าง ๆ ความสะดวกที่นักเรียนจะสามารถหาอาหารรับประทานเอง การได้รับความสะดวกและสิ่งอำนวยความสะดวกในการออกกำลังกาย

1.3 ปัจจัยเสริม ได้แก่ นักเรียนได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการบริโภคอาหารและการออกกำลังกายจากสื่อต่าง ๆ นักเรียนได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการบริโภคอาหารและการออกกำลังกายจากบุคคลต่าง ๆ นักเรียนได้รับการสนับสนุนเกี่ยวกับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพในด้านการบริโภคอาหารและออกกำลังกายจากบุคคลต่าง ๆ และการได้รับนโยบายส่งเสริมในด้านการบริโภคอาหารและการออกกำลังกาย

1.4 ผลการดำเนินงานตามรูปแบบการบูรณาการ ได้แก่ พฤติกรรมการบริโภคอาหารและการออกกำลังกาย

สมมติฐานข้อที่ 2 ปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ ปัจจัยเสริม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับ ผลการดำเนินงานตามรูปแบบการบูรณาการ

ผลการวิจัยอภิปรายได้ดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 1

1.1 ปัจจัยนำ ได้แก่ ด้านความรู้ เจตคติ และค่านิยม ในเรื่องการเลือกบริโภคอาหาร และการออกกำลังกาย

ผลการวิจัยพบว่า หลังได้รับรูปแบบการบูรณาการส่งเสริมสุขภาพสำหรับเด็กที่มี น้ำหนักเกินเกณฑ์ กลุ่มตัวอย่างมีระดับคะแนนและคะแนนเฉลี่ยด้านปัจจัยนำดีกว่าก่อน การทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (จากตารางที่ 2-4 และ 8)

ผลดังกล่าวเกิดจากกลุ่มทดลองได้รับรูปแบบการบูรณาการ การส่งเสริมสุขภาพสำหรับเด็กที่มีน้ำหนักเกินเกณฑ์: กรณีศึกษาโรงเรียนจรรุศรบำรุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ปทุมธานี เขต 1 โดยประยุกต์แนวคิด ทฤษฎีทางด้านพฤติกรรม PRECEDE Model ของ Green เป็นหลัก ซึ่งเป็นกระบวนการวิเคราะห์เพื่อการวางแผนการดำเนินงานสุขภาพที่มีแนวคิด ว่า พฤติกรรมบุคคลมีสาเหตุจากสปัจจัยต้องมีการวิเคราะห์ถึงปัจจัยสำคัญ ๆ ที่มีผลต่อพฤติกรรม นั้น ๆ เพื่อเป็นข้อมูลนำมาวางแผนและกำหนดกลวิธีในการดำเนินงานสุขภาพเพื่อเปลี่ยนแปลง พฤติกรรม ปัจจัยที่สำคัญ 3 กลุ่ม ได้แก่ ปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ และปัจจัยเสริม ในด้านของปัจจัยนำ ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกิจกรรมให้เกิดความรู้ เจตคติ และค่านิยมในการเลือกรับประทานอาหารและการออกกำลังกาย โดยจัดให้มีการบรรยายความรู้ให้แก่กลุ่มตัวอย่าง โดยพยาบาลวิชาชีพทุกวันศุกร์ 1 ชั่วโมง เป็นเวลา 8 สัปดาห์ ร่วมกับการจัดนิทรรศการ ภายหลังจากจัดกิจกรรมแสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงความรู้ เจตคติ และค่านิยม ในเรื่อง การเลือกรับประทานอาหารและการออกกำลังกายที่ดีขึ้น ซึ่งเป็นไปตามกรอบแนวคิด PRECEDE Model ของ Green โดยจัดกิจกรรมสุขภาพให้ใกล้เคียงกับประสบการณ์ตรงของกลุ่มตัวอย่างให้เป็นรูปธรรมมากที่สุดร่วมกับการใช้แรงสนับสนุนทางสังคมจากครูและผู้ปกครอง หลังการทดลองผลให้นักเรียนมีความรู้ดีกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

1.2 ปัจจัยเอื้อ ได้แก่ สะดวกที่นักเรียนจะสามารถซื้ออาหารต่าง ๆ มาบริโภค ความสะดวกในการซื้ออาหารจากแหล่งซื้ออาหารต่าง ๆ ความสะดวกที่นักเรียนจะสามารถหาอาหารรับประทานเอง การได้รับความสะดวกและสิ่งอำนวยความสะดวกในการออกกำลังกาย

ผลการวิจัยพบว่า หลังการทดลอง กลุ่มตัวอย่างมีระดับคะแนนและคะแนนเฉลี่ยด้านปัจจัยเอื้อสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (จากตารางที่ 5 และ 9)

ผลดังกล่าวเกิดจากกลุ่มตัวอย่างได้รับรูปแบบการบูรณาการ การส่งเสริมสุขภาพสำหรับเด็กที่มีน้ำหนักเกินเกณฑ์: กรณีศึกษาโรงเรียนจรรุศรบำรุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยประยุกต์แนวคิด ทฤษฎีทางด้านพฤติกรรม PRECEDE Model ในการกำหนดกิจกรรมโครงการอาหารกลางวันให้แก่กลุ่มตัวอย่าง และจัดให้มีอาหารส่งเสริมสุขภาพชนิดต่าง ๆ ที่ถูกสุขลักษณะและงดจำหน่ายอาหารที่มีน้ำตาล แป้งและไขมันสูง ในร้านจำหน่ายอาหารภายในโรงเรียน นอกจากนี้จัดให้มีกิจกรรมการฝึกทักษะในการออกกำลังกายและมีกิจกรรมการออกกำลังกายระดับปานกลางสลับกับระดับหนัก สัปดาห์ละ 3 ถึง 5 วัน เป็นเวลา 8 สัปดาห์ ภายหลังจากจัดกิจกรรมแสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงในด้านปัจจัยเอื้อที่ดีขึ้นกว่าก่อนการทดลอง ซึ่งเป็นไปตามกรอบแนวคิด PRECEDE Model ของ Lawrence W. Green

1.3 ปัจจัยเสริม ได้แก่ นักเรียนได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการบริโภคอาหารและการออกกำลังกายจากสื่อต่าง ๆ นักเรียนได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการบริโภคอาหารและการออกกำลังกายจากบุคคลต่าง ๆ นักเรียนได้รับการสนับสนุนเกี่ยวกับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพในด้านการบริโภคอาหารและออกกำลังกายจากบุคคลต่าง ๆ และการได้รับนโยบายส่งเสริมในด้านการบริโภคอาหารและการออกกำลังกาย

ผลการวิจัยพบว่า หลังการทดลอง กลุ่มตัวอย่าง มีระดับคะแนนและคะแนนเฉลี่ยด้านปัจจัยเสริมดีกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (จากตารางที่ 6 และ 10)

ผลดังกล่าวเกิดจากกลุ่มตัวอย่างได้รับรูปแบบการบูรณาการ การส่งเสริมสุขภาพสำหรับเด็กที่มีน้ำหนักเกินเกณฑ์: กรณีศึกษาโรงเรียนจรรุศรบำรุงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยประยุกต์แนวคิดทฤษฎีทางด้านพฤติกรรม PRECEDE Model ในการกำหนดกิจกรรมการให้ความรู้แก่ผู้ปกครองทางแผ่นพับและใบปลิว การจัดกิจกรรมเสียงตาม

สายทบทวนความรู้ที่เรียนในวันศุกร์และแจ้งข่าวสาร ดำเนินตามนโยบายส่งเสริมในด้านการบริโภคอาหารและการออกกำลังกายของโรงเรียน ภายหลังจากจัดกิจกรรมแสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงในด้านปัจจัยเสริมที่ดีขึ้นกว่าก่อนทดลอง ซึ่งตามกรอบแนวคิด PRECEDE Model ของ Green

1.4 ผลการดำเนินงานตามรูปแบบการบูรณาการ ได้แก่ พฤติกรรมการบริโภคอาหารและการออกกำลังกาย

ผลการวิจัยพบว่า หลังการทดลอง กลุ่มตัวอย่างมีระดับคะแนนและคะแนนเฉลี่ยด้านพฤติกรรมการบริโภคอาหารและการออกกำลังกาย ดีกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (จากตารางที่ 7 และ 11)

ผลดังกล่าวเกิดจากกลุ่มตัวอย่างได้รับรูปแบบการบูรณาการ การส่งเสริมสุขภาพสำหรับเด็กที่มีน้ำหนักเกินเกณฑ์: กรณีศึกษาโรงเรียนจรัสสรบำรุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยประยุกต์แนวคิด ทฤษฎีทางด้านพฤติกรรม PRECEDE Model โดยผู้วิจัยได้ใช้การจัดกิจกรรมตามปัจจัยหลัก 3 กลุ่ม ดังกล่าวมาแล้ว เป็นการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความตระหนักในเรื่องของน้ำหนักเกินเกณฑ์และความสำคัญของการเลือกรับประทานอาหารและการออกกำลังกาย ภายหลังจากจัดกิจกรรมกลุ่มตัวอย่างมีการเปลี่ยนแปลงด้านการปฏิบัติตัวถูกต้องขึ้นกว่าก่อนการทดลอง ซึ่งเป็นไปตามกรอบแนวคิด PRECEDE Model ของ Green ตามปัจจัยหลัก ปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ ปัจจัยเสริม โดยจัดกิจกรรมสุขศึกษาให้ใกล้เคียงกับประสบการณ์ตรงของกลุ่มตัวอย่างให้เป็นรูปธรรมมากที่สุด

สมมติฐานข้อที่ 2 ปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ ปัจจัยเสริม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการดำเนินงานตามรูปแบบการบูรณาการ

ผลการวิจัยหลังการทดลอง พบว่า ปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ และปัจจัยเสริม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการดำเนินงานตามรูปแบบการบูรณาการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (จากตารางที่ 12)

สอดคล้องกับดวงพร (2546) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการส่งเสริมสุขภาพในด้านการบริโภคอาหารของบุคลากรทางการแพทย์ โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการส่งเสริมสุขภาพในด้านการบริโภคอาหารของบุคลากรทางการแพทย์อยู่ในระดับดี ปัจจัยนำ ได้แก่ ความรู้ เจตคติ และค่านิยมเกี่ยวกับการบริโภคอาหาร ปัจจัยเอื้อ ได้แก่ ความสะดวกที่จะสามารถซื้ออาหารเพื่อส่งเสริมสุขภาพมาบริโภคและความสะดวกที่จะสามารถประกอบอาหารรับประทานเอง ปัจจัยเสริม ได้แก่ การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการบริโภคอาหารจากสื่อและจากบุคคลต่าง ๆ การได้รับแรงสนับสนุนจากบุคคลต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการส่งเสริมสุขภาพในด้านการบริโภคอาหารของบุคลากรทางการแพทย์